

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ: 50603/1959

Περί μέτρων ασφαλείας και υγιεινής εις εργοστάσια Ελαιουργίας, Σπορελαιουργίας, Υδρογονώσεως Ελαίων, Πυρηνελαιουργίας και Σαπωνοποιίας

Έχοντες υπ' όψει τας διατάξεις:

1) του άρθρ. 2 του Ν. 4819/1930 2) του άρθρου 14 του αυτού Νόμου 3) του άρθρ. 1 του Ν.Δ/τος 2954/54 «περί οργανώσεως Σώματος Επιθεωρήσεως Εργασίας παρά τω Υπουργείω Εργασίας» και 4) την υπ' αριθ. 13176/766/19.4.1958 ημετέραν απόφασιν «περί εκπονήσεως κανονισμού ασφαλείας των εις τα σπορελαιουργία, ελαιουργία, υδρογονώσεις, πυρηνελαιουργία και σαπωνοποιία εργαζομένων».

Αποφασίζομεν

Εγκρίνομεν τον, υπό της διά της υπ' αριθ. 13176/766 της 19ης Απριλίου αποφάσεως υμών συσταθείσης Επιτροπής, συνταχθέντα κανονισμόν ασφαλείας και υγείας του προσωπικού των εις τα εργοστάσια ελαιουργίας, Σπορελαιουργίας, υδρογονώσεως ελαίων, Πυρηνελαιουργίας και Σαπωνοποιίας εργαζομένων έχοντα ως έπεται με τας εν τέλει της παρούσης αναγραφόμενας προσθήκας.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Μέτρων ασφαλείας και υγιεινής εις εργοστάσια ελαιουργίας, σπορελαιουργίας, υδρογονώσεως ελαίων, Πυρηνελαιουργίας και Σαπωνοποιίας.

Πλην των γενικών μέτρων ασφαλείας των προβλεπομένων υπό του Δ/τος της 14ης Μαρτίου 1934 «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών κλπ.» δέον να τηρώνται και τα κάτωθι μέτρα ασφαλείας και υγιεινής εις τα εργοστάσια σπορελαιουργίας, ελαιουργίας, υδρογονώσεως ελαίων, πυρηνελαιουργίας και σαπωνοποιίας.

I. ΓΕΝΙΚΑ

Οι εργοδηγοί οι επί κεφαλής ομάδος (βάρδιας) ή εν ελλείψει τούτων οι αρμόδιοι τεχνίται δέον εις τους υπ' αυτούς εργαζομένους να αναθέτωσιν εργασίας αναλόγους προς την σωματικήν ικανότητα, πείραν και ειδικότητα εκάστου και να επιβλέπωσι την λήψιν των αναγκαίων προστατευτικών μέτρων, έχοντες την υποχρέωσιν ν' αναφέρωσι πάντα απειθαρχούντα ως προς την τήρησιν των ασφαλιστικών μέτρων. Οι ανωτέρω δέον ωσαύτως να ελέγχωσι την καταλληλότητα και το ακίνδυνον των χρησιμοποιουμένων μηχανημάτων, εργαλείων, υλικών και λοιπών μέσων, αναφέροντες εις τον τεχνικόν προϊστάμενον τυχόν παρουσιαζόμενον κίνδυνον.

Εις τους υπευθύνους τεχνίτας τμημάτων εργασίας να μη δίδεται εντολή να μετακινούνται εκ των εν λειτουργία τμημάτων των προς εκτέλεσιν άλλης εργασίας. (Απαγορεύεται εις τους εργαζομένους να χρησιμοποιούν μηχανήματα, εργαλεία ή εν γένει αντικείμενα παρουσιάζοντα βλάβην ή κίνδυνον. Ευθύς ως οι εργαζόμενοι αντιληφθούν μίαν τοιαύτην περιπτωσιν υποχρεούνται να ειδοποιούν τον αρμόδιον προϊστάμενον χωρίς να επεμβαίνουν οι ίδιοι εις την αποκατάστασιν της ούτω παρουσιαζομένης βλάβης εις μηχανήματα ή εργαλεία).

Διά πάσαν επέμβασιν προς επισκευήν ή μετατροπήν μηχανημάτων εγκαταστάσεων και μηχανικών εργαλείων του εργοστασίου δέον ο ενεργών την επισκευήν να προβαίνει εις ταύτην κατόπιν συνεννοήσεως μετά του αρμοδίου τεχνικού προϊσταμένου.

Απαγορεύεται εις τους εργάτας:

- 1) Να εκτελώσιν οιαδήποτε άλλην εργασίαν πλην εκείνης διά την οποίαν έχουν λάβει εντολήν υπό του αμέσως προϊσταμένου των.
- 2) Να εκτελώσι τας εργασίας των κατά διάφορον τρόπον και δι' άλλων μέσων από εκείνα άτινα τους έχουν υποδειχθή.
- 3) Να απομακρύνωνται από τον καθορισθέντα δι' αυτούς χώρον εργασίας και να περιφέρονται εις άλλα τμήματα και χώρους του εργοστασίου.

Τα υπό των επιχειρήσεων παρεχόμενα ατομικά προστατευτικά εφόδια δέον να διατηρώνται υπό των χρησιμοποιούντων ταύτα εν καλή καταστάσει φθειρόμενα δε εκ της χρήσεως ν' αντικαθίστανται.

Εργάται ευρισκόμενοι εν προσωρινή αναμονή δέον μέχρι αναλήψεως της εργασίας των να παραμένωσιν εις χώρους καθοριζομένους υπό της επιχειρήσεως.

Μηχανουργικά εργαλεία

Οι εργαζόμενοι εις τα εργαλεία υποχρεούνται να εργάζωνται εις αυτά με τους υπάρχοντας προφυλακτήρας, να τηρούν δε κατά την εργασίαν των τους ειδικούς διά τα εργαλεία ταύτα κανονισμούς. Οι ηλεκτροσυγκολληταί δέον να φέρουν ποδιές δερμάτινες και προστατευτικόν οπτικόν διάφραγμα, οι δε οξυγονοκολληταί, προστατευτικός δίοπτρας.

Ηλεκτρικά εγκαταστάσεις

Πλήν των γενικών μέτρων ασφαλείας των προβλεπομένων υπό των σχετικών Δ/των, δέον να τηρώνται τα κάτωθι μέτρα ασφαλείας.

Απαγορεύεται αυστηρώς η είσοδος εις τους χώρους υψηλής τάσεως ως και εις τους χώρους όπισθεν των πινάκων διανομής και χειρισμού χαμηλής τάσεως εις πάντα μη ανήκοντα εις το ηλεκτροτεχνικόν προσωπικόν του εργοστασίου.

Ο εισερχόμενος εις τους χώρους υψηλής τάσεως ηλεκτροτεχνίτης δέον να συνοδεύηται υπό ετέρου ηλεκτροτεχνίτου να έχωσι δε αμφοτέροι την αριστεράν χείραν εντός του θυλακίου.

Οι αρμόδιοι ηλεκτροτεχνίται δέον να διατηρώσι πάντοτε κλειστούς τους χώρους υψηλής τάσεως φυλάττοντες τας κλείδας των απαγορευομένης αυστηρώς της εναποθέσεως εντός αυτών οιοδήποτε ξένου αντικειμένου.

Εις περιπτώσεις εργασιών συντηρήσεως ή επισκευήν εις χώρους γειτνιάζοντας με ηλεκτρικάς εγκαταστάσεις αίτινες εργασίαι λόγω της φύσεώς των γίνονται παρά μη ηλεκτροτεχνιτών απαιτείται να παρίσταται αρμόδιος ηλεκτροτεχνίτης.

Μέτρα εναντίον πυρκαϊάς

Δέον να λαμβάνωνται κατάλληλα μέτρα ώστε πάσα έναρξις πυρκαϊάς να δύναται να καταπολεμήται αποτελεσματικώς. Εις έκαστον διαμέρισμα εργασίας δέον να τοιχοκολλώνται οδηγίαι δεικνύουσαι τα υλικά και τα μέσα της σβέσεως και τον τρόπον του χειρισμού αυτών. Τα υλικά ταύτα τηρούνται πάντοτε εν καλή καταστάσει.

Στοιβάσις και αποθήκευσις υλών

Σάκκοι πλήρεις ακατεργάστων και κατειργασμένων υλών, βαρέλια κενά ή πλήρη περιέχοντα βενζίνη, διθειούχον άνθρακα, έλαιον, καυστικήν ποτάσαν, δέον να αποθηκεύονται εις ειδικούς χώρους μακράν πάσης πηγής φλογός και να στοιβάζονται κατά τρόπον ασφαλή.

II. Ειδικά μέτρα ασφαλείας, εις εργοστάσια υδρογονώσεως ελαίου

Διαμέρισμα υδρογονώσεως ελαίων:

1) Η σωλήνωσις απαγωγής του υδρογόνου εκ των αυτοκλείστων δοχείων υδρογονώσεως δέον να καταλήγη εις πλυντρίδα ευρισκομένη έξω του διαμερίσματος της κυρίας εγκαταστάσεως εις το ύπαιθρον.

2) Η αίθουσα ένθα είναι εγκατεστημένοι αι συσκευαί υδρογονώσεως δέον να αερίζηται καλώς διά φυσικού ελκυσμού μέσω αεραγωγών τοποθετημένων καταλλήλως εις την οροφήν της αιθούσης.

3) Τα αυτόκλειστα δοχεία υδρογονώσεως δέον να είναι εφωδιασμένα με μανόμετρα προς συνεχή παρακολούθησιν της εις αυτά δημιουργουμένης πίεσεως ως και δι' ασφαλιστικών δικλίδων, ώστε εγκαίρως να ειδοποιήται ο εν τω διαμερίσματι τούτω αρμόδιος τεχνίτης διά την τυχόν υπέρβασιν της πίεσεως και λήψιν των καταλλήλων μέτρων.

Διαμέρισμα ηλεκτρολύσεως:

1) Η αίθουσα κυψελών ηλεκτρολύσεως δέον να αερίζηται καλώς διά φυσικού ελκυσμού μέσω αεραγωγών τοποθετημένων καταλλήλως εις την οροφήν της αιθούσης και να είναι καλώς απομεμονωμένη από το διαμέρισμα της ηλεκτρογεννητρίας παραγωγής συνεχούς ρεύματος.

2) Υπό αρμοδίου χημικού δέον ανά εκάστην ώραν να γίνηται ανάλυσις του παραγομένου υδρογόνου και καθ' όλην την διάρκειαν της παραγωγής εκτός εάν υπάρχη εγκατάστασις συσκευής αυτομάτου ελέγχου της καθαρότητος του υδρογόνου, λειτουργούσα συνεχώς μετά καταγραφής του αποτελέσματος των αναλύσεων.

3) Τα αεροφυλάκια του υδρογόνου και του οξυγόνου δέον να καλύπτονται πλευρικός υπό προστατευτικού τοίχου.

Εις αμφοτέρα τα ως άνω διαμερίσματα δέον να τηρούνται τα κάτωθι μέτρα ασφαλείας:

1) Να μη υπάρχουν εγκατεστημένοι συσκευαί ή μηχανήματα, εξ ων δυνατόν να προκληθή σπινθήρ ή εστία ελευθέρας φλογός.

2) Ο τεχνικός φωτισμός να πληροί τους όρους ασφαλείας φωτισμού χώρων με κίνδυνον εκρήξεων ήτοι δι' ηλεκτρικών λυχνιών με διπλά τοιχώματα των οποίων κύριος αγωγός, ασφάλεια και το σύστημα λήψεως να είναι εκτός του κτιρίου ή να γίνηται εκ των έξω διά λυχνιών, αίτινες ασφαρίζονται εντός κλειστών κιβωτίων με θετικούς και καλώς κλεισμένους υαλοπίνακας. Απαγορεύεται η χρησιμοποίησις λυχνιών με καλώδιον φορητόν.

3) Εις ειδικά μέρη των διαμερισμάτων τούτων να ευρίσκονται φορητοί ηλεκτρικοί φανοί ξηρών στοιχείων, οίτινες θα χρησιμοποιούνται εις περίπτωσιν διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος.

4) Αι διασωληνώσεις υδρογόνου δέον να είναι εφωδιασμένοι διά κλείστρων ανθεκτικών και καλής κατασκευής ώστε να αποφεύγητ αι διαρροή υδρογόνου.

5) Να απαγορευήται το κάπνισμα. Προς πλήρη ασφάλειαν δέον οι εργαζόμενοι εις τα διαμερίσματα ταύτα να αφίνωσιν εις το θυρωρείον τους αναπτήρας, σπύρτα και τσιγάρα, ατινα να παραλαμβάνουν μετά την έξοδον εκ του εργοστασίου. Ειδικός χώρος πλησίον του θυρωρείου δύναται να χρησιμοποιηθή ως καπνιστήριον.

6) Εις τα διαμερίσματα ταύτα δέον να χρησιμοποιούνται ειδικευμένα άτομα εκλεγόμενα υπό του Τεχνικού Διευθυντού του εργοστασίου. Τα άτομα ταύτα δέον να είναι πλήρως ενημερωμένα επί των παρουσιαζομένων κινδύνων.

III. Ειδικά μέτρα ασφαλείας και υγιεινής εις πυρηνελαιουργεία χρησιμοποιούντα ως εκχυλιστικόν υγρόν διθειούχον άνθρακα ή βενζίνη

α) Η αποθήκευσις δεξαμενών ευρισκομένων εις ύπαιθρον χώρον και εις αρκετήν απόστασιν από τους εκχυλιστήρας, βυθιζομένων δε εντός ύδατος. Άνωθεν της επιφανείας του διθειούχου άνθρακος δέον να επιπλήη αρκετόν στρώμα ύδατος.

Κατά τον καθαρισμόν των υπογείων τούτων δεξαμενών δέον η απομάκρυνσις της υποστάθμης να γίνηται διά ξυλίνων πτύων διατηρουμένης της στοιβάδος ύδατος της καλυπτούσης την υποστάθμην.

β) Η μετακίνησις των πλήρων βαρελίων με διθειούχον άνθρακα δέον να γίνηται επί μαλακών επιφανειών το δε άνοιγμα και η εκκένωσις τούτων να γίνηται κατ' ασφαλή τρόπον υπό ειδικών προς τούτο ατόμων και υπό τας οδηγίας και επιβλέψεις του χημικού του εργοστασίου.

γ) Εις το διαμέρισμα εκχυλιστηρίου δέον να τηρώνται τα κάτωθι ασφαλιστικά μέτρα:

1) Το διαμέρισμα τούτο δέον να αερίζηται καλώς διά φυσικού ελκυσμού μέσω αεραγωγών τοποθετουμένων καταλλήλως εις την οροφήν προς απομάκρυνσιν των αερίων και ατμών διθειούχου άνθρακος ή βενζίνης.

2) Η είσοδος εργατών εντός των εκχυλιστήρων ή αποστακτήρων δέον να γίνηται μετά την πλήρη απομάκρυνσιν των εκχυλιστικών υγρών (διθειούχου άνθρακος ή βενζίνης).

3) Εις τας τέσσαρας γωνίας του εκχυλιστηρίου άνωθεν και κάτωθεν να τοποθετώνται σιδηρά ανοικτά βαρέλια (ή σάκκοι πλήρη άμμου στεγνής και ψιλής ως και πτύα και μικρά δοχεία) ώστε εις περίπτωσιν εμφανίσεως πυρκαϊάς να κατασβεσθή αύτη διά ρίψεως επ' αυτής άμμου.

4) Αι σωληνώσεις ατμού να είναι επενδεδυμένοι διά μονώσεων. Τοιαύται μονώσεις δέον να εφαρμόζονται εις κάθε επιφάνειαν, ήτις υπόκειται εις θέρμανσιν (π.χ. σωληνώσεις εξαγωγής ατμού, διθειούχου άνθρακος, βενζίνης προς ψυγεία κλπ.).

5) Προς παρακολούθησιν και έλεγχον της πίεσεως εις τας σωληνώσεις κυκλοφορίας του εκχυλιστικού υγρού μέσω εκχυλιστήρων τοποθετείται μανόμετρον και ειδική ασφαλιστική δικλείς μετά την τροφοδοτικήν αντλίαν, το δε εκχυλιστικόν υγρόν να επανέρχεται εις την δεξαμενήν.

Η εξαγωγή εκ της ασφαλιστικής δικλείδος καταλήγει εις την αποθήκην του εκχυλιστικού υγρού.

Δέον να γίνηται έλεγχος της καλής λειτουργίας κρουνών δικλείδων, μανομέτρων κλπ.

6) Απαγορεύεται εις το τμήμα τούτο το κάπνισμα και εγκατάστασις συσκευών ή μηχανημάτων ή χρησιμοποίησις εργαλείων, εξ ων δυνατόν να προκληθή σπινθήρ. Εργασία ηλεκτροσυγκολλήσεως ή οξυγονοκολλήσεως δέον να γίνηται εις απομεμακρυσμένα μέρη όπου να μη υπάρχουν εκχυλιστικά υγρά ή ατμοί τούτων.

7) Ο τεχνητός φωτισμός του διαμερίσματος τούτου ως και του χώρου αποθηκεύσεως βαρελίων με εκχυλιστικά υγρά (διθειούχος άνθραξ ή βενζίνη) δέον να πληροί τους όρους ασφαλείας φωτισμού χώρων με κίνδυνον εκρήξεων (ίδε σχετικώς παρ. 3 μέτρα ασφαλείας εις το διαμέρισμα ηλεκτρολύσεως).

8) Η εκκένωσις των εκχυλιστήρων λειτουργούντων διά διθειούχου άνθρακος θα γίνηται υπό πεπειραμένου εργάτου αφού προηγουμένως διαπιστωθή ότι δεν υπάρχει εκχυλιστικόν υγρόν.

Εάν παρά τας προσπαθείας εξακολουθή να παραμένη εκχυλιστικόν υγρόν πληρούται ο εκχυλιστήρ δι' ύδατος προς αποφυγήν πυρκαϊάς κατά την εκκένωσίν του.

IV. Ειδικά μέτρα ασφαλείας και υγιεινής εις Σαπωνοποιεία

1. Το εξέχον μέρος του λέβητος σαπωνοποιήσεως από του δαπέδου, δέον να έχη ύψος τουλάχιστον 1,20 μέτρου προς αποφυγήν πτώσεων εν αυτώ του απασχολουμένου εργάτου.

Είναι απαραίτητον όπως ο χώρος ούτος όπου ίσταται ο εργάτης να είναι ελεύθερος, ώστε εις περίπτωσιν αναβρασμού σάπωνος, να δύναται ούτος να έχη ελευθερίαν κινήσεως προς πάσαν κατεύθυνσιν.

2. Ο εργάτης ο χειριζόμενος καυστικήν σόδαν είτε εις ρευστήν είτε εις στερεάν κατάστασιν δέον να φέρη απαραίτητως ατομικά προφυλακτικά μέσα ήτοι δίοπτρα και χειρόκτια προς αποφυγήν εγκαυμάτων.

3. Εις το τμήμα των σαπωνολεβήτων δέον να λαμβάνωνται μέτρα διασφαλίζοντα την αναγωγήν των εγκλειομένων ατμών

4. Εις έκαστον σαπωνολέβητα δέον να υπάρχη εγκατάστασις παροχής ύδατος διά την αντιμετώπισιν περιπτώσεων αναβρασμού της σαπωνομάζης εις σαπωνολέβητα.

5. Τα δάπεδα ως αι κλίμακες να διατηρώνται καθαρά και στεγνά.

6. Δέον να παρέχωνται εις τους εργαζομένους κατάλληλα υποδήματα, ενδυμασία (φόρμα) προς αποφυγήν ρυπάνσεως των ενδυμάτων των ως και χειρόκτια.

V. Ειδικά μέτρα ασφαλείας και υγιεινής εις τα σπορelaiουργεία

1. Έκαστον λίντερ φέρον ηλεκτρομαγνήτας δέον να εφωδιασθή δι' ενδεικτικής λυχνίας της λειτουργίας των.

2. Τα καλύμματα των επί του δαπέδου μεταφορικών κοχλιών να είναι σταθερώς προσηρμοσμένα προς αποφυγήν μεταθέσεώς των.

3. Δέον να λαμβάνωνται τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας των εκλυομένων κόνεων από τα διαμερίσματα όπου γίνεται η μηχανική επεξεργασία των πρώτων υλών (βαμβακόσποροι).

Ειδικώς τα μηχανήματα λίντερ δέον να είναι εφοδιασμένα δι' αγωγών απαγωγής κόνεως εις ειδικόν κονιοθάλαμον.

4. Όταν ο αριθμός των εν λειτουργία λίντερ είναι άνω των εξ δέον να χρησιμοποιούνται δύο εργάται.

Εις τον ανωτέρω κανονισμόν προστίθεμεν τ' ακόλουθα:

α) Εις το κεφάλαιον «ειδικά μέτρα ασφαλείας των εργοστασίων υδρογωνώσεως ελαίων» διαμέρισμα ηλεκτρολύσεως εν τέλει της παραγρ. 6 προστίθενται: Η ειδικευσις των προσώπων τούτων δέον ν' αποδεικνύηται βάσει στοιχείων προϋπηρεσίας της επιχειρήσεως εν τη ειδικότητι ταύτη.

β) Εις το κεφάλαιον «ειδικά μέτρα ασφαλείας και υγιεινής πυρηνελαιουπουργείων με εκχυλιστικόν υγρόν διθειούχου άνθρακα ή βενζίνη» εν τέλει της παραγρ. 1 και προ του 2ου εδαφίου προστίθενται:

«Η αποθήκευσις διθειούχου άνθρακος, εν κυκλοφορία επιτρέπεται και εις υπογείους δεξαμενάς εκ μπετόν, επενδεδυμένας δι' ειδικής επαλείψεως τσιμέντου ή ειδικών πλακών, άνωθεν δε του διθειούχου άνθρακος δέον να υπάρχη στρώμα ύδατος η στάθμη του οποίου δύναται να υπερβή και τα 0,50 μέτρου, τοποθετημένου, προς τούτο καταλλήλως του στομίου εκροής του ύδατος.

Η χωρητικότης των δεξαμενών δέον να είναι τοιαύτη ώστε να δύναται να δεχθούν την συνολικήν ποσότητα του εν κυκλοφορία διθειούχου άνθρακος και τούτο εις περίπτωσιν κινδύνου πυρκαϊάς, οπότε δέον να εκκενωθούν άπαντες οι εν λειτουργία εκχυλιστήρες και αποστακτήρες.

γ) Μετά την παραγρ. 2 του αυτού κεφαλαίου και εν συνεχεία προστίθενται: της ειδικεύσεως αποδεικνυομένης βάσει στοιχείων προϋπηρεσίας της επιχειρήσεως.

Επίσης το αυτό ισχύει προκειμένου περί εκκενώσεως των εκχυλιστήρων. Ιδιαίτερα προσοχή δέον να επιδεικνύηται κατά τον καθαρισμόν των δεξαμενών εκχυλιστικού υγρού, προτιμομένου, διά τας δεξαμενάς διθειάνθρακος, του καθαρισμού διά καταλλήλου διαβιβάσεως ατμού εις τας δεξαμενάς ώστε ν' αποτρέπεται η επί μακρόν εισπνοή υπό των εργατών, διθειάνθρακος, μετά δε πλήρη ούτω απομάκρυνσιν του διθειούχου από την ιλύν των δεξαμενών, επακολουθεί, διά ξυλίνων πτύων, η συλλογή και απόρριψις ιλύος.